

WAGW weg ermee?

Ooit had ik een leraar geschiedenis. Op zich niets bijzonders. Maar deze was blind. Iedere dag werd hij gehaald en gebracht. Niet omdat het openbaar vervoer niet voldeed, maar omdat zijn brailleboeken drie tassen in beslag namen. In de proefwerkweken was er een klein probleem met surveilleren, maar dat werd opgelost door de gymleraar. Die las ook onze repetities voor. De enige manier om je te drukken was heel stil een boek lezen. Als je tenminste de bladzijden omsloeg op momenten dat er ook andere geluiden waren. Het ontbreken van een volgens velen voor het leraarschap essentieel zintuig stond een normale loopbaan als docent niet in de weg. Tot veler verrassing en tot mijn grote genoegen. Ik vond hem een van de besten.

Waarom lukt het halen van de norm in de WAGW nou niet, zelfs als bij wijze van spreken alle brildragers met meer dan plus of min drie worden meegeteld? Even los van sancties en premiedifferentiatie, waarom zijn er niet meer arbeidsongeschikten aan het werk dan nu?

Heeft het te maken met onwil, misverstand, gebrek aan kennis of sociaal gevoel van de kant van veel werkgevers, inclusief de overheid? Vast niet. Of heeft het te maken met paternalisme? De ietsjes neerbuigende houding van de niet-gehandicapte die even snel uitmaakt wat een rolstoeler of een dove of een spasticus wel en niet kan? Nee toch.

Ongetwijfeld speelt de moeite die het kost om geijkte patronen te verlaten een rol. Want we zijn niet a-sociaal, we willen best, maar het mag niet teveel inspanning vergen en succes moet liefst verzekerd zijn. En niet alleen bij de werkgevers. Onze maatschappij is blijkbaar gewoon nog steeds niet gewend rekening te houden met mensen die sommige dingen nooit zullen kunnen, al zijn we daar

behoorlijk selectief in. Ons eigen plafond accepteren we heel makkelijk. We tennissen geen van allen als Lendl, maar plezier op de baan is daarom toch niet uitgesloten. Niemand zit te wachten op een blinde trambestuurder of een achterlijke sterrenkundige. Maar voor al diegenen die graag willen werken moet er toch meer inzitten dan een even nobele als loze intentieverklaring. Het gaat soms om heel simpele dingen. De toegankelijkheid van gebouwen, ook moderne, is voor mensen in een rolstoel nog steeds bedroevend. Het ontbreken van een invalidentoilet is te vaak het alibi om niets te doen aan de werkgelegenheid van een grote groep. En inderdaad, een dove kan niet telefoneren. Apparaten die gesproken tekst in geschreven tekst omzetten, zijn nog experimenteel. Maar zijn de faxen dan uitverkocht? Of kan iemand niet gewoon even inspringen?

De gehandicaptenorganisaties roeren zich naar vermogen. Bedrijfsleven, vakbonden, overheid en pers zouden misschien nog veel meer dan nu gebombardeerd moeten worden met voorbeelden hoe het wel kan. Gek genoeg reageren we anders als het gaat om gezonde collega's die door welke oorzaak dan ook arbeidsongeschikt raken. We zijn best bereid om ons voor hen in te zetten. Ik zei al, we zijn niet a-sociaal. We vergeten alleen te gemakkelijk dat Beethoven doof nog een paar aardige symfonieën geschreven heeft. Maar dat is nog geen reden om de WAGW maar te laten waaien.

Erik Pennekamp